

ข้อจำกัดของทฤษฎี “Two Moralities” ของ Lon L. Fuller
ผ่านภาพยนตร์เรื่อง A Time to Kill
The Limitations of Lon L. Fuller’s “Two Moralities” Theory
through the Film *A Time to Kill*

ชโลธร เจริญโฉม
Chalotorn Jaraenchom
นทภัทร โกณฑานุรักษ์
Nattapat Konutanurak
ภัทรวดี คັນธบุษบง
Pattaravadee Kantabusabong
ธีรวัฒน์ อรุณศรีสกุล
Teerawat Arunosrisakul
วาสิตา แสนทวิสุข
Wasita Saentaweesuk
ณภสชยุดา วัฒนายากร
Napaschayuda Wattanayakorn
นันทยา เทียงแท้
Nanthiya Thiangthae
พิรพร ศรีโสภณ
Phiraporn Srisopon

นิสิตในหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต ภาคบัณฑิต (นอกเวลาราชการ)
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
LL.B. Candidates
Faculty of Law, Chulalongkorn University, Phayathai Road, Pathumwan, Bangkok 10330
Corresponding author E-mail: 6549040434@student.chula.ac.th
(Received: November 3, 2025; Revised: November 20, 2025; Accepted: November 20, 2025)

บทคัดย่อ

ภาพยนตร์เรื่อง A Time to Kill เป็นเรื่องราวที่กล่าวถึงครอบครัวผิวดำที่อาศัยอยู่ในรัฐมิสซิสซิปปี สหรัฐอเมริกา ในช่วงเวลาที่ยังคงมีการเหยียดสีผิวและความเหลื่อมล้ำทางสังคม เด็กหญิงวัยสิบขวบของครอบครัวผิวดำที่ถูกชายผิวขาวสองคนข่มขืนและทำร้ายร่างกายอย่างทารุณจนทำให้ได้รับบาดเจ็บสาหัส โดยชายผู้เป็นพ่อเผชิญกับความโกรธแค้นและสิ้นหวังกับกระบวนการยุติธรรมไม่อาจทนรอการลงโทษตามกฎหมายของรัฐได้ จึงทำการล้างแค้นด้วยการไปยิงศาลในวันพิจารณาคดีและยิงสองผู้ร้ายจนถึงแก่

ความตาย รวมทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจนายหนึ่งได้รับบาดเจ็บสาหัสจนต้องสูญเสียขาไป หลักกฎหมายอาญาวางหลักไว้ว่าผู้ใดฆ่าผู้อื่นต้องถูกระวางโทษ แต่ในท้ายที่สุดของภาพยนตร์เรื่องนี้ ชายฆาตผู้หนึ่งได้รับการตัดสินให้ไม่มีความผิด

ด้วยเหตุนี้ คณะผู้เขียนจึงนำแนวทฤษฎีนิติปรัชญาของสำนักกฎหมายธรรมชาติยุคใหม่ของ Lon L. Fuller มาเป็นเครื่องมือวิเคราะห์เกี่ยวกับผลการตัดสินคดีดังกล่าวโดยคณะลูกขุนและศาล เพื่อศึกษาถึงคำตัดสินที่ชายฆาตได้รับว่าเป็นไปตามแนวคิดของสำนักกฎหมายธรรมชาติของ Lon L. Fuller ว่าด้วยทฤษฎี The Morality of Law มากน้อยเพียงใด โดยเฉพาะหลัก Two Moralities ที่ประกอบด้วย ศีลธรรมแห่งหน้าที่ (Morality of Duty) และศีลธรรมแห่งจริยธรรม (Morality of Aspiration) ซึ่งยังไม่มี ความชัดเจนในขอบเขตการแบ่งความสัมพันธ์ระหว่างสองศีลธรรมนี้ จึงส่งผลให้เกิดข้อจำกัดในการตีความ การประยุกต์ใช้ และความชอบด้วยกฎหมายหากนำทฤษฎีและหลักการดังกล่าวมาวิเคราะห์ผลการตัดสิน คดีจากภาพยนตร์เรื่องนี้ ดังนั้น คณะผู้จัดทำจึงนำเสนอถึงข้อจำกัดบางประการหากนำทฤษฎีและหลักการ ของ Lon L. Fuller มาปรับใช้กับเหตุการณ์ดังกล่าว

คำสำคัญ: ภาพยนตร์เรื่อง A Time to Kill, หลักจริยธรรม, ศีลธรรมแห่งหน้าที่, ศีลธรรมแห่งจริยธรรม

Abstract

The film *A Time to Kill* portrays the story of an African American family living in the state of Mississippi, United States, during a period when racial discrimination and social inequality remained pervasive. The family's 10-year-old daughter is brutally raped and physically assaulted by two white men, resulting in serious injuries. Confronted with overwhelming anger and despair toward the justice system, the father is unable to wait for the state's legal process to impose punishment and instead seeks personal revenge. On the day of the trial, he enters the courthouse and fatally shoots those two defendants. During the incident, a police officer is also seriously injured, resulting in the loss of his leg. According to criminal law, the act of killing another person must be subject to punishment. However, the film concludes with the court rendering a judgement of not guilty for the father.

Considering this, the authors employ the modern natural law theory of Lon L. Fuller as a philosophical framework to analyze the jury and court's judgement. The study aims to assess the extent to which the judgement aligns with Fuller's *The Morality of Law*, particularly his concept of the *Two Moralities*: consists of *the Morality of Duty* and *the Morality of Aspiration*. The lack of a clearly defined boundary between these two moralities creates interpretive challenges, limitations in application, and issues of legal

legitimacy when applied to this case. Consequently, the authors present certain limitations that may arise when applying Fuller's theoretical and legal principles to such a morally and legally complex case.

Keywords: A Time to Kill, Two Moralities, Morality of Duty, Morality of Aspiration

บทนำ

ภาพยนตร์เรื่อง A Time to Kill เป็นเรื่องราวที่กล่าวถึงครอบครัวของ Carl Lee ชาวแอฟริกันอเมริกันที่อาศัยอยู่ในรัฐมิสซิสซิปปี สหรัฐอเมริกา โดยลูกสาวของเขาชื่อ Tonya ถูกชายผิวขาวสองคนข่มขืนกระทำชำเราและทำร้ายร่างกายอย่างทารุณจนทำให้ได้รับอันตรายบาดเจ็บสาหัส Carl Lee จึงรู้สึกโกรธแค้นเป็นอย่างมากประกอบกับความสิ้นหวังจากกระบวนการยุติธรรมที่ศาลและคณะลูกขุนทั้งหมดเป็นชาวผิวขาว เขาคิดว่า การตัดสินคดีนี้อย่างไรเสียคงไร้ซึ่งความความเท่าเทียมกันและความยุติธรรม โดยศาลและคณะลูกขุนคงเข้าข้างชาวผิวขาวด้วยกัน Carl Lee จึงตัดสินใจไปล้างแค้นด้วยการบุกเข้าไปในศาลและยิงสองผู้ร้ายจนถึงแก่ความตายรวมถึงพลตลิ่งยิงเจ้าหน้าที่ตำรวจนายหนึ่งได้รับบาดเจ็บสาหัส Carl Lee ได้ว่าจ้าง Jake มาเป็นทนายของตนเพราะคิดว่า Jake เป็นคนผิวขาวซึ่งคงจะสามารถช่วยเหลือตนได้ Jake แกล้งปิดคดีโดยการโน้มน้าวด้วยคำถามกับคณะลูกขุนจนท้ายที่สุดคณะลูกขุนและศาลได้ตัดสินให้ Carl Lee ไม่มีความผิด

ภาพยนตร์ดังกล่าวจึงเป็นภาพยนตร์ที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดนิติปรัชญาผ่านการกระทำการล้างแค้นทดแทนรวมถึงผลของคำตัดสินของศาล ประเด็นสำคัญจากภาพยนตร์เรื่องนี้ คือ การที่ Carl Lee รู้สึกสะเทือนใจโกรธแค้นและรับรู้บางอย่างว่าไม่ถูกต้องเพียงใด ย่อมไม่มีสิทธิในการฆ่าคนเพื่อล้างแค้นในการทวงคืนความยุติธรรม โดยหลักแล้วสังคมไม่อาจสงบได้หากเราตั้งตนเป็นกฎหมายตัดสินเสียเองว่าผู้ร้ายสมควรได้รับผลจากการกระทำเช่นไร ไม่ว่าสถานการณ์ใดก็ตาม ผลของคำตัดสินของศาลที่ทำให้ Carl Lee ไม่มีความผิดส่งผลให้เขาไม่ต้องรับโทษในการถูกประหารชีวิตจากฐานความผิดฆ่าผู้อื่นตายโดยไตร่ตรองไว้ก่อน จากสถานการณ์ในภาพยนตร์ไม่ได้มีการแสดงหรือปรากฏอย่างชัดเจนในตอนจบของภาพยนตร์ว่าด้วยเรื่องของกระบวนการในการกำหนดบทการลงโทษจากผลของการกระทำผิดจากการกระทำของ Carl Lee ที่ต้องการทวงคืนความยุติธรรมให้แก่ลูกสาวของตนผู้เป็นเหยื่อแห่งความเคราะห์ร้ายจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงสถานการณ์ทางสังคมในภาพยนตร์ที่แสดงให้เห็นถึงการแบ่งแยกของคนสองกลุ่ม (ชาวผิวขาวและผิวดำ) อย่างชัดเจน แสดงถึงการมีอคติต่อความไม่เท่าเทียมต่อระบบกระบวนการยุติธรรมของศาลแม้จะมีกฎหมายและการอ้างอิงตามระบบกฎหมายก็ตาม แต่จากสถานการณ์ในภาพยนตร์ สังคม ณ เวลานั้นยังให้ความสำคัญของชาวผิวขาวเป็นหลัก จึงทำให้ Carl Lee ผู้เป็นชาวผิวดำไม่มีความเชื่อมั่นในระบบกระบวนการยุติธรรมและคำตัดสินและบทลงโทษของศาลจึงก่อให้เกิดการล้างแค้นที่มีการกระทำโดยเจตนาคิดไตร่ตรองและการลงมือ ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติกฎหมายและกรอบค้ำประกันในการกระทำผิด อัยการสั่งฟ้อง Carl Lee ในความผิดฐานฆาตกรรมโดยไตร่ตรองไว้ก่อน ซึ่งผู้ที่กระทำความผิดฐานนี้ย่อมต้องได้รับโทษหากพิจารณาตามหลักและแนวคิดของสำนักกฎหมาย

บ้านเมือง ซึ่งมีหลักการที่ว่ากฎหมายและศีลธรรมย่อมแยกออกจากกันอย่างเด็ดขาด กฎหมายไม่ได้เกี่ยวข้องกับศีลธรรม¹ แต่ยังคงยอมรับว่ากฎหมายมักสะท้อนหลักศีลธรรมของมนุษย์ในสังคมนั้น แต่หากเป็นแนวคิดของสำนักกฎหมายธรรมชาตินั้นหลักการที่ยึดโยงกับหลักศีลธรรมในการกำหนดกรอบและขอบเขตของกฎหมาย โดยนำหลักศีลธรรมและเหตุผลตามธรรมชาติมาเป็นแนวทางในการตัดสิน อย่างไรก็ตาม การที่ Carl Lee กระทำการละเมิดในชีวิตและร่างกายผู้อื่นอันเป็นการกระทบต่อสิทธิตามธรรมชาติของมนุษย์แต่คำพิพากษาของศาลในคดีนี้ตัดสินว่าการกระทำดังกล่าวไม่มีความผิด ทำให้เล็งเห็นว่าหากพิจารณาตามแนวคิดของทฤษฎีนิติปรัชญาของสำนักกฎหมายธรรมชาติอาจพบข้อจำกัดบางประการ

ในการศึกษาประเด็นข้างต้นคณะผู้จัดทำจึงเลือกใช้ทฤษฎีของ Lon L. Fuller ที่อธิบายกฎหมายธรรมชาติได้อย่างเป็นระบบมากขึ้นจากกฎหมายธรรมชาติแบบดั้งเดิม โดยใช้หลัก Two Moralities ซึ่งประกอบด้วยศีลธรรมแห่งหน้าที่ (Morality of Duty) และศีลธรรมแห่งจริยธรรม (Morality of Aspiration) มาวิเคราะห์โดยมีการยึดโยงเข้ากับเหตุการณ์จากภาพยนตร์เรื่อง A Time to Kill เพื่อวิเคราะห์ถึงข้อจำกัดในทฤษฎีและหลักการดังกล่าว

1. ทฤษฎีสำนักรกฎหมายธรรมชาติ

1.1 ลักษณะของกฎหมายธรรมชาติ

กฎหมายธรรมชาติมีลักษณะเป็นเรื่องของเหตุผลและเหตุผลนั้นสอดคล้องกับธรรมชาติ เป็นกฎเกณฑ์ทั่วไป เหตุผลหรือหลักเกณฑ์นั้นเป็นสิ่งที่มิอยู่ในทุกสิ่งทุกอย่างแล้วก็ย่อมจะต้องสม่ำเสมอเป็นนิรันดร์ไม่เปลี่ยนแปลง² กล่าวได้ว่ากฎหมายธรรมชาติเป็นกฎเกณฑ์อุดมคติที่มีขึ้นเพื่อจัดให้เกิดความสมดุลอย่างมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ระหว่างเสรีภาพและความเสมอภาคของทุกคน โดยเมื่อพิจารณาสำนักกฎหมายธรรมชาติสามารถแยกลักษณะของสำนักกฎหมายธรรมชาติในทางทฤษฎีออกเป็นสองนัย³ ได้แก่

1. ทฤษฎีกฎหมายธรรมชาติในยุคคลีก โรมันโบราณจนถึงยุคกลาง กล่าวว่ากฎหมายธรรมชาติเป็นหลักเกณฑ์ของของกฎหมายอุดมคติที่มีค่าบังคับสูงกว่ากฎหมายที่มนุษย์บัญญัติขึ้น ดังนั้น กฎหมายที่มนุษย์บัญญัติขึ้นซึ่งขัดหรือแย้งกฎหมายธรรมชาตินั้นย่อมไม่มีค่าบังคับเป็นกฎหมาย

2. ทฤษฎีกฎหมายธรรมชาติในยุคปัจจุบัน กล่าวว่ากฎหมายธรรมชาติเป็นเพียงอุดมคติของกฎหมายที่จะบัญญัติขึ้น ดังนั้น การบัญญัติกฎหมายจึงควรต้องสอดคล้องกับกฎหมายธรรมชาติ

¹ H.L.A. HART, *The Concept of Law* (2nd edn, Clarendon Press 1994) 302.

² สมยศ เชื้อไทย, *นิติปรัชญาเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 12, วิญญูชน 2552) 84-86.

³ พนัส ทศนิยานนท์, 'ปรัชญากฎหมายธรรมชาติ' (2523) 3, 27 วารสารอัยการ 37 อ้างถึงใน จรัญ โฆษณานันท์, *นิติปรัชญา* (พิมพ์ครั้งที่ 20, สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2561) 122.

สรุปได้ว่าสำนักกฎหมายธรรมชาติเห็นว่ากฎหมายต้องขึ้นอยู่กับศีลธรรม สถานะของกฎหมายไม่ได้ขึ้นอยู่กับวิธีการในการยอมรับโดยระบบของกฎหมายแต่ขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในตัวเองที่มีอยู่แล้วในธรรมชาติ⁴ แนวความคิดทฤษฎีกฎหมายธรรมชาติจึงเป็นการยืนยันว่าภาระหน้าที่ทางกฎหมายไม่ใช่เพียงเครื่องมือควบคุมทางสังคม แต่โดยธรรมชาติแล้วคือโครงสร้างทางศีลธรรมที่ควรได้รับการพิจารณาด้วยเหตุผล ทฤษฎีกฎหมายธรรมชาติพยายามเสนอว่าเราสามารถระบุหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของความถูกต้องของการกระทำและระเบียบสังคมได้ กฎหมายไม่สามารถแยกออกจากศีลธรรมได้อย่างเด็ดขาดเพราะกฎหมายคือการใช้เหตุผลเพื่อมุ่งสู่ประโยชน์ส่วนรวมและจะต้องยึดโยงกับคุณค่าพื้นฐานที่ไม่อาจจะลบล้างได้ ทฤษฎีกฎหมายธรรมชาติแสดงให้เห็นว่าควรมีความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมาย เหตุผลและศีลธรรมอย่างมีระบบ⁵ สำนักกฎหมายธรรมชาติจึงเชื่อว่าจะมีความสัมพันธ์เชิงจำเป็นในการพิจารณากฎหมายและศีลธรรมไปควบคู่กัน กล่าวคือพิจารณาโลกแห่งข้อเท็จจริง (IS) หรือกฎหมายควบคู่กับโลกแห่งความควร (OUGHT) หรือศีลธรรม

1.2 ทฤษฎีกฎหมายธรรมชาติของ Lon L. Fuller

Lon L. Fuller นักกฎหมายร่วมสมัยที่เชื่อในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายกับศีลธรรม โดยทฤษฎีของ Fuller เน้นความสำคัญในเรื่องวัตถุประสงค์ ซึ่งเป็นสาระสำคัญที่จำเป็นของกฎหมายที่ขาดไม่ได้ กฎหมายเป็นเสมือนความพยายามร่วมที่จะตอบสนองหรือช่วยเหลือให้ความต้องการอันจำเป็นพื้นฐานของมนุษย์ได้รับการตอบสนองอย่างพึงพอใจ กฎหมายแต่ละเรื่องล้วนมีวัตถุประสงค์ซึ่งมุ่งต่อคุณค่าบางประการ ดังนั้น วัตถุประสงค์จึงต้องถือเป็นข้อเท็จจริงอย่างหนึ่งที่มีอยู่ในตัวกฎหมาย การตีความและการปรับใช้กฎหมายล้วนต้องพิจารณาถึงวัตถุประสงค์และหลักคุณค่าภายในกฎหมาย

จากหลักการดังกล่าว Fuller จึงพัฒนาแนวคิดเพื่อให้ลักษณะกฎหมายธรรมชาติที่มีมาแต่ดั้งเดิมให้มีความชัดเจนขึ้น กฎหมายจำเป็นต้องอยู่ใต้บังคับของศีลธรรมหรือต้องบรรจุด้วยหลักเกณฑ์ทางศีลธรรมภายในที่เรียกว่า “ทฤษฎีศีลธรรมภายในของกฎหมาย” (The Inner Morality of Law) โดยประกอบด้วยหลักเกณฑ์แปดประการ⁶ ได้แก่

1. กฎหมายจะต้องมีลักษณะบังคับเป็นการทั่วไป กล่าวคือ กฎหมายที่สามารถบังคับได้กับทุกคนโดยไม่เจาะจงเฉพาะเพียงคนใดคนหนึ่ง ไม่เป็นการตัดสินแบบเฉพาะหน้า
2. กฎหมายต้องมีการประกาศใช้ล่วงหน้า ต้องถูกตีพิมพ์เผยแพร่ให้ปรากฏแก่สาธารณะหรืออย่างน้อยก็ต้องบุคคลทุกคนที่ต้องอยู่ภายใต้บังคับกฎเกณฑ์นี้เพื่อปฏิบัติตามได้ เช่นนี้จึงจะไม่มีใครสามารถอ้างได้ว่าไม่กระทำตามเพราะเหตุความไม่รู้กฎหมาย

⁴ วิษุทธิ์ จีระแพทย์, ‘การออกกฎหมายในกรอบของจริยธรรมและศีลธรรม’ (2550) 6, 1 วารสารผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา 7.

⁵ John Finnis, *Natural Law & Natural Rights* (2nd edn, Oxford University Press 2011) 18-19, 25-29.

⁶ Lon L. Fuller, *The Morality of Law* (2nd edn, Yale University Press 1979) 33-38. อธิบายโดยประกอบกับ Edwin W. Tucker, ‘The Morality of Law, by Lon L. Fuller’ (1965) 40, 2 *Indiana Law Journal* 270.

3. กฎหมายต้องไม่มีผลย้อนหลังในทางที่เป็นโทษ ยกเว้นในกรณีที่เป็นอย่างอื่นเพราะอาจส่งผลกระทบต่อความยุติธรรมและความมั่นคงของกฎหมาย

4. กฎหมายต้องมีลักษณะชัดแจ้งและสามารถเป็นที่เข้าใจได้ เพื่อเป็นการออกกฎหมายที่มีจุดประสงค์เพื่อให้ทุกคนในสังคมกระทำตามมีเช่นนั้นจะมีคนอ้างเพราะไม่เข้าใจจึงไม่สามารถปฏิบัติตามได้

5. กฎหมายต้องไม่มีความขัดแย้งกันในตัวเอง กฎหมายที่ออกมาต้องมีความสอดคล้องไปในทางเดียวกัน ไม่มีความขัดแย้งกันเอง

6. กฎหมายต้องไม่เป็นการกำหนดบังคับในสิ่งที่เป็นไปได้ เมื่อกฎหมายที่กำหนดขึ้นเป็นกฎที่ตั้งขึ้นเพื่อให้ทุกคนในสังคมกระทำตาม แต่ทุกคนในสังคมก็เป็นเพียงมนุษย์ที่มีข้อจำกัดต่าง ๆ ที่มีอาจกระทำทุกอย่างได้ การสั่งสิ่งที่เป็นไปได้ไม่ใช่การออกกฎหมาย แต่เป็นการทำลายกฎหมาย เพราะคำสั่งที่ไม่สามารถปฏิบัติตามได้ย่อมนำไปสู่ความสับสน ความหวาดกลัว และความโกลาหล

7. กฎหมายต้องมีความมั่นคง แน่นนอน ไม่มีการเปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์บ่อยเกินไป สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ทุกขณะ ย่อมเป็นธรรมดาที่กฎเกณฑ์บางอย่างอาจมีการเปลี่ยนแปลงแต่การเปลี่ยนแปลงนั้นต้องเป็นไปโดยมีความมั่นคงแน่นอน

8. ต้องมีความกลมกลืนกันระหว่างกฎหมายที่ถูกประกาศใช้กับการบังคับใช้ในความเป็นจริง อันเป็นเรื่องความสอดคล้องระหว่างการกระทำของเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายและตัวบทกฎหมายที่ประกาศใช้

ซึ่งพบว่าทฤษฎีศีลธรรมภายในของกฎหมายของ Fuller เน้นที่มิติกระบวนการ (Procedural) ในการสร้างกฎหมายอันนำไปสู่ความเป็นกฎหมายที่สมบูรณ์โดยมิได้เน้นที่ส่วนของเนื้อหาของกฎหมาย (Substantive) ที่ผู้ตัดสินนำมาใช้ในการวินิจฉัยคดี⁷ นอกจากนี้ Fuller ยังเห็นว่าหากกฎหมายที่บัญญัติมาไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ในข้อใดข้อหนึ่งเหล่านี้ทำให้สิ่งนั้นไม่อาจเรียกได้ว่าเป็น “ระบบกฎหมาย” ได้เลย⁸ และกฎหมายที่สร้างขึ้นเพื่อสร้างสังคมที่มีระเบียบเรียบร้อยนั้นจำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบขั้นต่ำที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของศีลธรรมแห่งหน้าที่ (Morality of Duty) มากกว่าศีลธรรมแห่งจริยธรรม (Morality of Aspiration)⁹ เพราะการให้น้ำหนักกับจริยธรรมของมนุษย์มากเกินไปอาจนำไปสู่การประกาศใช้กฎหมายที่ไม่เหมาะสมได้

⁷ Edwin W. Tucker, ‘The Morality of Law, by Lon L. Fuller’ (n 6) 270.

⁸ Lon L. Fuller, *The Morality of Law* (n 6) 39.

⁹ Edwin W. Tucker, ‘The Morality of Law, by Lon L. Fuller’ (n 6) 271.

1.2.1 หลัก The Two Moralities ของ Lon L. Fuller

ทฤษฎีศีลธรรมภายในของกฎหมายของ Fuller นั้นได้แบ่งหลักศีลธรรมออกเป็นสองประเภท คือ ศีลธรรมแห่งหน้าที่ (Morality of Duty) และศีลธรรมแห่งจริยธรรม (Morality of Aspiration)

ศีลธรรมแห่งหน้าที่ (Morality of Duty) คือ ศีลธรรมที่เป็นพื้นฐานที่วางระเบียบของสังคม เพื่อไม่ให้เกิดความวุ่นวายและก่อให้เกิดความสงบสุขของสังคม กำหนดกฎเกณฑ์ที่จำเป็นสำหรับการใช้ชีวิตในสังคม¹⁰

ศีลธรรมแห่งจริยธรรม (Morality of Aspiration) เป็นศีลธรรมที่ส่งเสริมให้ชีวิตมนุษย์สมบูรณ์ขึ้นโดยมีพฤติกรรมที่มนุษย์ควรทำหน้าที่ให้ดีที่สุด ศีลธรรมประเภทนี้เป็นแนวคิดที่ปรากฏมาตั้งแต่ยุคกรีก จากแนวความคิดของเพลโตและอริสโตเติล กล่าวว่า นักคิดเหล่านั้นตระหนักดีว่ามนุษย์ไม่สามารถบรรลุศักยภาพสูงสุดของตนได้ไม่ว่าในฐานะพลเมืองหรือเจ้าหน้าที่รัฐ เพราะพบว่าการทำหน้าที่ขาดตกบกพร่อง กรณีเช่นนี้เขาจะถูกตำหนิว่ามีความผิดพลาด ซึ่งอาจไม่ได้เพราะจากการละเลยหน้าที่แต่เป็นเพราะขาดความประพฤติตนอย่างเหมาะสมที่มนุษย์ควรทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด¹¹

Fuller ได้เปรียบเทียบว่าศีลธรรมแห่งจริยธรรมเริ่มต้นที่จุดสูงสุดของความสำเร็จของมนุษย์ โดยเปรียบเสมือนยอดเขาที่ไม่ใช่ทุกคนจะไปถึง แต่เราคควรมองขึ้นไป ส่วนศีลธรรมแห่งหน้าที่เริ่มต้นที่จุดต่ำสุดของมนุษย์ เปรียบเสมือนฐานของภูเขาอันเป็นจุดที่ทุกคนต้องขึ้นมาให้ได้ เป้าหมายของศีลธรรมแห่งจริยธรรมจึงเป็นไปเพื่อการแสวงหาความดี ในขณะที่เดียวกันเป้าหมายของศีลธรรมแห่งหน้าที่ จึงเป็นไปเพื่อการป้องกันความชั่ว

นอกจากนี้ Fuller ได้อธิบายความแตกต่างของสองศีลธรรมนี้ โดยอ้างถึงหนังสือ Theory of Moral Sentiments ของ Adam Smith มาเปรียบเทียบว่า ศีลธรรมแห่งหน้าที่นั้นเปรียบได้กับกฎเกณฑ์ของไวยากรณ์ทางภาษา ในขณะที่ศีลธรรมแห่งจริยธรรมเปรียบได้กับกฎที่นักวิจารณ์กำหนดขึ้นเพื่อให้บทประพันธ์นั้นมีความงดงามและนุ่มลึก กฎเกณฑ์ของไวยากรณ์ทางภาษากำหนดกฎเกณฑ์ที่จำเป็นทางภาษาเพื่อให้ภาษาใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ส่วนกฎเกณฑ์ของศีลธรรมแห่งจริยธรรมนั้นมีลักษณะคลุมเครือเพื่อให้การเขียนนั้นมีความสมบูรณ์แบบตามที่เรามุ่งหมายมากกว่าที่จะให้แนวทางที่แน่นอนชัดเจน อย่างไรก็ตาม Fuller ได้สรุปว่า เราไม่มีทางจะบังคับให้ใครดำเนินชีวิตด้วยเหตุผลใดได้ แต่ทำได้เพียงพยายามขจัดความไร้เหตุผลออกไปจากชีวิตของเขาโดยสามารถสร้างเงื่อนไขการดำรงชีวิตอย่างมีเหตุผลในฐานะของมนุษย์ เงื่อนไขเหล่านี้เป็นสิ่งที่จำเป็นแต่ยังไม่เพียงพอสำหรับการบรรลุเป้าหมายของความดีเป็นมนุษย์ ศีลธรรมแห่งหน้าที่จึงเป็นพื้นฐานความดีที่มนุษย์ต้องมี อันเป็นข้อกำหนดพื้นฐานที่จำเป็นต่อการอยู่ร่วมกันในสังคม เช่น การห้ามฆ่าผู้อื่น การห้ามขโมยของผู้อื่น ล้วนเป็นสิ่งที่คนในสังคมต้องปฏิบัติตามเพื่อให้สังคมสามารถดำเนินไปได้อย่างเป็นระเบียบ ส่วนศีลธรรมแห่งจริยธรรมเป็นความดีที่มนุษย์ควรไฝหา เป็นความพยายามในการพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น เช่น ความกล้าหาญ ความเสียสละ หรือความพยายาม

¹⁰ Lon L. Fuller, *The Morality of Law* (n 6) 6, 11, 30.

¹¹ Ibid 5-6.

ในการบรรลุเป้าหมายสูงสุดในชีวิต ซึ่งไม่ได้เป็นข้อกำหนดที่ทุกคนต้องปฏิบัติตาม แต่เป็นสิ่งที่มนุษย์ควรพยายามที่จะบรรลุให้ได้¹²

อย่างไรก็ดี Fuller ได้พิจารณาขอบเขตของศีลธรรมทั้งสองประเภท โดยเปรียบเทียบกับการใช้มาตรวัดศีลธรรม (Moral Scale)¹³ ซึ่งกำหนดให้ศีลธรรมตามหน้าที่เป็นจุดเริ่มต้นจากระดับล่างสุด เพราะเป็นพื้นฐานที่ชัดเจนที่สุดของการใช้ชีวิตในสังคมและขยายขึ้นไปจนถึงจุดสูงสุดของมนุษย์ ที่เรียกว่าศีลธรรมแห่งจริยธรรม ศีลธรรมจึงไม่ใช่เรื่องยากกับคำ ผิดหรือถูก แต่มันมี “ระดับ” หรือ “ขั้นบันได” ที่ไล่จากจุดต่ำสุดไปยังจุดสูงสุด และแต่ละระดับมีบทบาทต่างกันในชีวิตมนุษย์และในการออกแบบกระบวนการของกฎหมาย โดยระหว่างศีลธรรมทั้งสองจะมีตัวชี้ซึ่งทำหน้าที่แบ่งแยกระหว่างศีลธรรมแห่งหน้าที่และศีลธรรมแห่งจริยธรรม ซึ่ง Fuller เรียกตัวชี้วัดนี้ว่า “ตัวชี้วัดที่มองไม่เห็น” (Invisible Pointer) อย่างไรก็ดี Fuller กล่าวว่า การหาตำแหน่งที่เหมาะสมให้กับตัวชี้วัดที่มองไม่เห็นนี้ เป็นเรื่องซับซ้อนเกินความจำเป็น และปฏิเสธที่จะพยายามหาโดยอ้างว่าหากเราจะตัดสินว่าสิ่งใดไม่ดีในพฤติกรรมของมนุษย์ เราจำเป็นต้องรู้ว่าสิ่งใดคือความดีที่แท้จริงก่อน ซึ่งกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การเข้าใจความชั่วจำเป็นจะต้องมีมาตรวัดจากความดีสูงสุดนั่นเอง ดังนั้น Fuller จึงเชื่อว่าการระบุขอบเขตระหว่างศีลธรรมแห่งหน้าที่และศีลธรรมแห่งจริยธรรมนั้น เป็นเรื่องที่ไม่มีความจำเป็นใด ๆ ที่จะต้องขีดเส้นแบ่งเขตให้ชัดเจน Fuller เชื่อว่าศีลธรรมแห่งจริยธรรมเป็นพื้นฐานของทุกศีลธรรม และศีลธรรมแห่งหน้าที่จำเป็นจะต้องได้รับเอามาตรฐานบางประการมาจากศีลธรรมแห่งจริยธรรมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้¹⁴

Fuller เปรียบเทียบศีลธรรมกับหลักเศรษฐศาสตร์ โดยศีลธรรมแห่งจริยธรรมมีความสอดคล้องกับเศรษฐศาสตร์อรรถประโยชน์ส่วนเพิ่ม (Economics of Marginal Utility)¹⁵ เพราะศีลธรรมแห่งจริยธรรมเกี่ยวข้องกับความพยายามของมนุษย์ในการใช้ชีวิตให้เกิดคุณค่าสูงสุดและเศรษฐศาสตร์อรรถประโยชน์ส่วนเพิ่มมุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรที่จำกัดให้ดีที่สุดในการบรรลุวัตถุประสงค์ที่เราตั้งไว้ ทั้งสองแนวคิดมีความคล้ายคลึงกันทั้งในเป้าหมายและข้อจำกัด Fuller เชื่อว่าทั้งศีลธรรมแห่งจริยธรรมและหลักอรรถประโยชน์ต่างก็อ้างถึงเป้าหมายสูงสุดที่ไม่สามารถอธิบายได้อย่างชัดเจน เช่นเดียวกับที่นักเศรษฐศาสตร์ใช้คำว่าอรรถประโยชน์เพื่อปกปิดความไม่สามารถในการนิยามสิ่งดีสูงสุดที่อยู่เหนือสินค้าหรือบริการแต่ละประเภท ในขณะที่ศีลธรรมแห่งหน้าที่มีความสอดคล้องกับเศรษฐศาสตร์การแลกเปลี่ยน (Economics of Exchange)¹⁶ โดยมีการตอบแทนซึ่งกันและกันเป็นหลักการเชื่อมโยงที่สำคัญ เพราะศีลธรรมแห่งหน้าที่มีความใกล้เคียงกับกฎหมายซึ่งจำเป็นต่อการอยู่ร่วมกันอย่างเป็นระเบียบในสังคม ไม่ใช่เพียงข้อบังคับที่ฝ่ายหนึ่งต้องปฏิบัติตามเท่านั้น แต่เป็นระบบที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความสัมพันธ์แบบให้และรับระหว่างบุคคลในสังคมแม้ว่าจะไม่ใช่การแลกเปลี่ยนโดยตรง แต่ก็มีมาตรฐานร่วมที่เกิดจากโครงสร้างทางสังคม และหากโครงสร้างนี้พังทลายลงที่เหล่านี้อาจหมดความชอบธรรม โดยอธิบาย

¹² Ibid 6-7.

¹³ Ibid 9.

¹⁴ Ibid 9-11.

¹⁵ Ibid 16.

¹⁶ Ibid 16, 19.

ว่าหน้าที่หรือกฎเกณฑ์จะได้รับการยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้องเมื่อประกอบด้วยเงื่อนไขสามประการ ได้แก่ ประการแรก เป็นการตกลงโดยความสมัครใจของผู้ที่ต้องปฏิบัติตามหน้าที่ โดยพวกเขาต้องเป็นคนสร้างหน้าที่หรือกฎเกณฑ์เอง ประการที่สอง มีความเท่าเทียมกันในสิ่งที่แลกเปลี่ยนแม้จะไม่ใช่อะไรสิ่งเดียวกันแต่ต้องมีมาตรวัดบางอย่างที่สามารถเปรียบเทียบคุณค่าของสิ่งที่แตกต่างได้ และประการที่สาม มีความยืดหยุ่นของความสัมพันธ์ในสังคมของหน้าที่หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือความสัมพันธ์ของหน้าที่นั้นต้องสามารถสลับได้ทั้งในทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ¹⁷

จากที่กล่าวมาข้างต้น Fuller พยายามเปรียบเทียบศีลธรรมผ่านการจินตนาการว่ามีมาตรวัดทางศีลธรรมที่มีด้านล่างคือ “ศีลธรรมแห่งหน้าที่” ซึ่งเป็นพื้นฐานของการอยู่ร่วมกันในสังคม และไต่ระดับไประดับบนสุดคือ “ศีลธรรมแห่งจริยธรรม” ที่เปี่ยมความมุ่งมั่นสูงสุดของมนุษย์ในการแสวงหาความสมบูรณ์ของมนุษย์ ระหว่างทั้งสองด้านของศีลธรรมมีเส้นแบ่งที่ไม่แน่นอนและยากต่อการระบุตำแหน่งอย่างชัดเจนแต่กลับมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะหากศีลธรรมแห่งหน้าที่ล้ำเส้นขึ้นไปอาจกลายเป็นการควบคุมที่ขัดขวางความคิดสร้างสรรค์และแรงบันดาลใจ และหากศีลธรรมแห่งจริยธรรมล้ำเส้นลงมาในพื้นที่ของศีลธรรมแห่งหน้าที่ก็อาจทำให้ผู้คนเลือกปฏิบัติตามหน้าที่ตามอำเภอใจ เช่น ใช้เหตุผลส่วนตัวในการละเลยความรับผิดชอบซึ่งอาจนำไปสู่ความไร้ระเบียบของสังคม ปัญหาสำคัญของการออกแบบระบบสังคมจึงอยู่ที่การรักษาสมดุลระหว่างความมั่นคงตามศีลธรรมแห่งหน้าที่กับความยืดหยุ่นที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง ซึ่งไม่ว่าจะเป็นด้านศีลธรรม กฎหมาย เศรษฐศาสตร์ สุนทรียศาสตร์ หรือแม้แต่วิทยาศาสตร์ ความขัดแย้งนี้ไม่อาจมองเพียงกรอบของเสรีภาพกับความมั่นคงเท่านั้น เพราะสิ่งที่ต้องการคือการสอดประสานกลไกของโครงสร้างทั้งหมดของสังคม¹⁸

Fuller กล่าวว่า การลงโทษและการให้รางวัลสะท้อนแนวคิดทางศีลธรรมทั้งสองแบบนี้ การลงโทษมีความสำคัญมากกว่าการให้รางวัลสำหรับศีลธรรมแห่งหน้าที่ เพราะผู้ที่ปฏิบัติตามกฎพื้นฐานของสังคมจะไม่ได้รับการยกย่องแต่อย่างใดแต่หากไม่ทำตามหน้าที่ก็จะไม่ถูกลงโทษ ในทางกลับกันศีลธรรมแห่งจริยธรรมซึ่งมุ่งสู่ความสมบูรณ์ของมนุษย์ การให้รางวัลควรมิบทบาทเช่นเดียวกับการลงโทษ อย่างไรก็ตาม การประเมินความสมบูรณ์นั้นยากเพราะยิ่งใกล้ความสมบูรณ์แบบก็ยิ่งประเมินได้ยากและมีความเป็นอัตวิสัยสูง สังคมจึงมีกระบวนการที่เข้มงวดและโปร่งใสสำหรับการลงโทษ เช่น การพิจารณาคดีหรือการตรวจสอบทางวินัย แต่ใช้วิธีไม่เป็นทางการในการให้รางวัล¹⁹ สุดท้าย Fuller ชี้ว่าแนวปฏิบัติเหล่านี้ในสังคมหักล้างแนวคิดที่ว่าเราต้องรู้จักความดีสมบูรณ์ก่อนจึงจะตัดสินความผิดพลาดได้ เพราะในความเป็นจริงเราสามารถตัดสินความผิดพลาดได้ชัดเจนกว่าความเป็นเลิศ และสังคมก็สร้างสถาบันและออกแบบระบบตัดสินต่าง ๆ ขึ้นมา

¹⁷ Ibid 15-24.

¹⁸ Ibid 27-30.

¹⁹ Ibid 30-31.

2. สรุปเนื้อเรื่องของภาพยนตร์ A Time to Kill

ภาพยนตร์เรื่อง A Time to Kill เป็นเรื่องราวที่กล่าวถึงครอบครัวของ Carl Lee ชาวแอฟริกันอเมริกันที่อาศัยอยู่ในเมืองเล็ก ๆ แห่งหนึ่งในรัฐมิสซิสซิปปี สหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นเมืองที่ยังเต็มไปด้วยการแบ่งแยกสีผิว โดยลูกสาวของเขา Tonya ถูกชายผิวขาวสองคนข่มขืนกระทำชำเราและทำร้ายร่างกายอย่างทารุณและพยายามฆ่าเธอโดยการแขวนคอและโยนทิ้งแม่น้ำแต่เธอสามารถรอดชีวิตมาได้ อย่างไรก็ตาม เธอได้รับอันตรายบาดเจ็บสาหัสถึงขนาดที่สูญเสียความสามารถในการมีบุตร Carl Lee จึงรู้สึกโกรธแค้นเป็นอย่างมากประกอบกับความสิ้นหวังจากกระบวนการยุติธรรมที่ศาลและคณะลูกขุนทั้งหมดเป็นชาวผิวขาว เขาคิดว่าการตัดสินคดีนี้อย่างไรเสียคงไร้ซึ่งความความเท่าเทียมกันและความยุติธรรม โดยศาลและคณะลูกขุนคงเข้าข้างชาวผิวขาวด้วยกัน Carl Lee จึงตัดสินใจไปล้างแค้นด้วยตนเองโดยการเข้าไปในศาลและดักข่มยิงผู้ร้ายทั้งสองขณะกำลังถูกพาตัวไปพิจารณาคดี จนผู้ร้ายทั้งสองถึงกับความตาย รวมทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจนายหนึ่งซึ่งได้รับบาดเจ็บสาหัสจนต้องตัดขาไปหนึ่งข้าง อัยการสั่งฟ้อง Carl Lee ในความผิดฐานฆาตกรรมโดยไตร่ตรองไว้ก่อน Carl Lee จึงถูกตำรวจจับเข้าคุก ซึ่งคดีนี้สร้างแรงกระเพื่อมต่อสังคมอย่างมากเนื่องจากการสังหารคนผิวขาวโดยชายผิวดำ

Carl Lee ได้ว่าจ้าง Jake มาเป็นทนายของตนเพราะคิดว่า Jake เป็นคนผิวขาวซึ่งคงจะสามารถช่วยเหลือตนได้ Jake พยายามต่อสู้คดีด้วยหลักฐานเรื่องสภาพจิตใจที่ได้รับการกระทบกระเทือนอย่างรุนแรงของ Carl Lee ที่อยู่ในภาวะคลุ้มคลั่งจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับลูกสาวของเขา อย่างไรก็ตาม Jake เลือกใช้วิธีการในการให้เหตุผลโน้มน้าวศาลและคณะลูกขุนโดยแถลงปิดคดีด้วยการกล่าวว่า “ชายผิวดำสามารถได้รับการพิจารณาคดีอย่างเป็นธรรม พวกเราทุกคนล้วนเท่าเทียมกันในสายตาของกฎหมาย หากเราไม่มองทุกคนด้วยความเสมอภาพ ความยุติธรรมย่อมไม่มีวันบังเกิด เรามีหน้าที่ได้บาทพระเจ้าค้นหาความจริง ไม่ใช่ด้วยสายตาและไม่ใช่ด้วยความคิดของเราที่ซึ่งความกลัวและความเกลียดชังเปลี่ยนความเป็นมนุษย์ให้กลายเป็นความอคติ แต่ด้วยหัวใจของเราที่ซึ่งเราไม่มีอคติใด ๆ” และโน้มน้าวด้วยคำถามต่อคณะลูกขุนว่า “หากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นลูกสาวของคุณเอง เป็นเด็กผู้หญิงผิวขาวที่ถูกกระทำอย่างทารุณแบบเดียวกับ Tonya คุณจะฆ่าผู้ข่มขืนหรือไม่ หากมีโอกาส” จนท้ายที่สุดแล้ว คณะลูกขุนได้ตัดสินให้ Carl Lee ไม่มีความผิดจากการกระทำเพื่อปกป้องลูกสาวของตน

3. บทวิเคราะห์หลัก The Two Moralities ของ Lon L. Fuller กับ การพิจารณาคดีผ่านภาพยนตร์เรื่อง A Time to Kill

ในส่วนนี้จะพิจารณาเหตุการณ์ต่าง ๆ ในภาพยนตร์เรื่อง A Time to Kill โดยแบ่งเป็นสามกรณีที่สำคัญ ได้แก่ กรณีแรก การที่ Carl Lee ได้ดักข่มยิงผู้ร้ายทั้งสองจนถึงแก่ความตาย กรณีที่สอง การกระทำดังกล่าวในกรณีที่แรกส่งผลต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจนายหนึ่งได้รับบาดเจ็บสาหัส และกรณีที่สาม การที่ศาลและคณะลูกขุนพิจารณาพิพากษาคดีให้การกระทำของ Carl Lee ไม่เป็นความผิด ผ่านทฤษฎีสำนึกกฎหมายธรรมชาติของ Fuller โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากหลักเรื่อง Two Moralities ว่าการที่เหตุการณ์แต่ละกรณีดังที่ได้กล่าวมาแสดงถึงความสอดคล้องหรือข้อจำกัดใดในการอธิบายตามทฤษฎีของ Fuller

3.1 หลัก Two Moralities ของ Fuller

Fuller อธิบายลักษณะของศีลธรรมซึ่งแบ่งออกเป็นสองประเภท คือ ศีลธรรมแห่งหน้าที่และศีลธรรมแห่งจริยธรรม โดยเป็นการแบ่งเพื่อไม่ให้เกิดความสับสนระหว่างกฎหมายและศีลธรรม ซึ่งสามารถนำมาวิเคราะห์ทั้งสามกรณีจากภาพยนตร์ที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นได้ดังนี้

ศีลธรรมแห่งหน้าที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นพื้นฐานที่วางระเบียบของสังคมเพื่อไม่ให้เกิดความวุ่นวายและก่อให้เกิดความสงบสุขของสังคม เมื่อพิจารณาหลักการดังกล่าวพบว่า กรณีแรก การที่ Carl Lee ได้ชักชวนยิงผู้ร้ายทั้งสองจนถึงกับความตายเพื่อเป็นการแก้แค้นที่ผู้ร้ายข่มขืนบุตรสาวของตน แม้ว่าการกระทำของผู้ร้ายต่อบุตรสาวของ Carl Lee จะเป็นการละเมิดต่อชีวิตและร่างกายที่ทุกคนมีสิทธิในการดำรงชีวิตเสรีภาพและความมั่นคงของตนอันเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานก็ตาม²⁰ แต่การแก้แค้นกลับของ Carl Lee จนทำให้ผู้ร้ายถึงแก่ความตายก็เป็นการละเมิดต่อชีวิตและร่างกายผู้อื่นเช่นกัน ถึงแม้ว่าจะมีแรงจูงใจจากสภาวะที่จิตใจได้รับความกระทบกระเทือนอย่างรุนแรงก็ตาม รวมทั้งการกระทำของ Carl Lee เป็นการกระทำโดยปราศจากอำนาจจากกฎหมายอีกด้วย ดังนั้น การล้างแค้นจนทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายเช่นนี้ย่อมนำมาซึ่งความวุ่นวายของสังคมที่ขัดต่อหลักศีลธรรมแห่งหน้าที่อันเป็นศีลธรรมที่เป็นพื้นฐาน

กรณีที่สอง การกระทำดังกล่าวในกรณีแรก ส่งผลต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจนายหนึ่งโดนกระสุนปืนโดยพลาดจนได้รับบาดเจ็บสาหัส แม้ Carl Lee จะไม่ได้มีเจตนาในการทำร้ายร่างกายเจ้าหน้าที่ตำรวจตั้งแต่ต้น กล่าวคือ มิได้ประสงค์ให้เกิดผลหรือมิได้เล็งเห็นว่าผลจะเกิดขึ้นแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจแต่เป็นการกระทำโดยพลาด การที่ผู้กระทำความผิดมีเจตนาที่จะกระทำผิดต่อบุคคลหนึ่งแต่ผลที่เกิดขึ้นเป็นการกระทำผิดต่อบุคคลหนึ่งโดยพลาดไปซึ่งเป็นการละเมิดต่อชีวิตและร่างกายอันเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานเช่นกัน ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำโดยเจตนาแก่บุคคลซึ่งได้รับผลร้ายจากการกระทำนั้น เจตนาดังกล่าวคือ “เจตนาโอน”²¹ ดังนั้นการกระทำโดยพลาดในเหตุการณ์นี้ของ Carl Lee ย่อมนำมาซึ่งความไม่สงบของสังคมที่ขัดต่อหลักศีลธรรมแห่งหน้าที่ด้วยเช่นกัน

กรณีที่สาม การที่ศาลและคณะลูกขุนพิจารณาพิพากษาคดีให้การกระทำของ Carl Lee จากการกระทำกรณีแรกและกรณีที่สองไม่เป็นความผิด จากการพิจารณาการกระทำของ Carl Lee พบว่าเป็นการกระทำที่ละเมิดชีวิตและร่างกายซึ่งเป็นหลักพื้นฐานของการรักษาความสงบของสังคมตามหลักศีลธรรมแห่งหน้าที่ Fuller อธิบายว่าศีลธรรมแห่งหน้าที่มีความใกล้เคียงกับกฎหมายซึ่งจำเป็นต่อการอยู่ร่วมกันอย่างเป็นระเบียบในสังคม²² การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลและคณะลูกขุนในคดีนี้ไม่ได้อ้างอิงบทบัญญัติกฎหมายของรัฐมาใช้หากแต่ศาลและคณะลูกขุนตัดสินคดีโดยใช้เหตุผลจากถ้อยคำแถลงปิดคดีของทนายฝ่ายจำเลย โดยอาศัยความรู้สึกเห็นอกเห็นใจและมูลเหตุชกใจจากการกระทำของ Carl Lee เช่นนี้การตัดสินคดีนี้จึงไม่สอดคล้องตามหลักศีลธรรมแห่งหน้าที่

²⁰ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน, *ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน* (สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ 2550) 14.

²¹ เกียรติจักร วัจนะสวัสดิ์, *คำอธิบายกฎหมายอาญา* (ภาค 1 เล่ม 1, พิมพ์ครั้งที่ 1, บริษัท กรุงสยาม พับลิชชิง จำกัด 2562) 300.

²² Lon L. Fuller, *The Morality of Law* (n 6) 19.

ศีลธรรมแห่งจริยธรรมเป็นความพยายามที่ส่งเสริมให้ชีวิตมนุษย์มีความสมบูรณ์แบบมากที่สุด เมื่อพิจารณาหลักการดังกล่าวพบว่า กรณีแรก การที่ Carl Lee ได้ชักจูงผู้ร้ายทั้งสองจนถึงแก่ความตาย เป็นการละเมิดต่อชีวิตและร่างกายอันเป็นศีลธรรมพื้นฐานตามหลักศีลธรรมแห่งหน้าที่ ซึ่งในทางตรงข้าม ศีลธรรมแห่งจริยธรรมมุ่งต่อการทำความดีเพื่อความสมบูรณ์แบบของมนุษย์ ตัวอย่างเช่น ความเห็นอกเห็นใจ การเอื้อเฟื้อ การมีเมตตาของคนในสังคม ดังนั้น การล้างแค้นย่อมไม่เป็นการกระทำที่มนุษย์ควรประพฤติตนอย่างเหมาะสม การกระทำของ Carl Lee จึงเป็นการขัดต่อหลักศีลธรรมแห่งจริยธรรม

กรณีที่สอง การกระทำดังกล่าวในกรณีแรกส่งผลต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจนายหนึ่งได้รับบาดเจ็บสาหัส เช่นเดียวกับการวิเคราะห์ในกรณีแรก แม้จะเป็นการกระทำที่ไม่มีเจตนาแต่เป็นการกระทำโดยพลาดทำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บสาหัส ย่อมเป็นการละเมิดในร่างกายของผู้อื่นอันเป็นศีลธรรมพื้นฐานตามหลักศีลธรรมแห่งหน้าที่ ดังนั้น การกระทำโดยพลาดที่เป็นการละเมิดในร่างกายของผู้อื่นจึงไม่เป็นพฤติกรรมที่มนุษย์ควรประพฤติตนอย่างเหมาะสมและเป็นการขัดต่อหลักศีลธรรมแห่งจริยธรรม

กรณีที่สาม การที่ศาลและคณะลูกขุนพิจารณาพิพากษาคดีให้การกระทำของ Carl Lee ไม่มีความผิด โดยศาลและคณะลูกขุนตัดสินคดีด้วยเหตุผลจากถ้อยคำแถลงปิดคดีของทนายฝ่ายจำเลยมาตัดสินคดี แม้ว่าจากการวิเคราะห์ตามหลักการจากกรณีแรกและกรณีที่สองที่สรุปว่าการกระทำของ Carl Lee จะผิดตามศีลธรรมแห่งหน้าที่ก็ตาม ศาลและคณะลูกขุนกลับอาศัยเหตุผลจากความรู้สึกเห็นอกเห็นใจและมูลเหตุชักจูงใจจากการกระทำนั้นเพื่อใช้สนับสนุนการตัดสินคดี ดังนั้น การกระทำของ Carl Lee จึงอาจถูกตีความว่าเป็นการกระทำที่สามารถยอมรับได้จากหลักศีลธรรมแห่งจริยธรรม นอกจากนี้ Fuller ได้เปรียบเทียบศีลธรรมแห่งจริยธรรมว่ามีความคล้ายคลึงกับหลักเศรษฐศาสตร์อรรถประโยชน์ส่วนเพิ่มที่มีหลักการในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยอาจจะมองถึงอีกมิติหนึ่งคือประโยชน์สูงสุดของสังคม คำตัดสินของศาลในคดีนี้เป็นการแก้ไขปัญหาเรื่องความไม่เท่าเทียมของคนผิวขาว คนผิวดำที่มีอยู่ในขณะนั้นตลอดจนข้อกังขาของการเข้าไม่ถึงกระบวนการยุติธรรมของคนผิวดำ ซึ่งวิเคราะห์ได้จากคำพูดของทนายฝ่ายจำเลยที่ตั้งคำถามว่า “หากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นลูกสาวของตนเอง เป็นเด็กผู้หญิงผิวขาวที่ถูกกระทำอย่างทารุณแบบเดียวกัน คุณจะฆ่าผู้ข่มขืนหรือไม่” การที่ทนายกล่าวแถลงปิดคดีในลักษณะนี้เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาเรื่องความไม่เท่าเทียมของคนผิวขาวและคนผิวดำในขณะนั้นเพื่อเรียกร้องให้คณะลูกขุนตัดสินคดีโดยปราศจากอคติทางสีผิวของจำเลย การที่ศาลพิพากษาคดีในลักษณะนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้คนในสังคมสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ซึ่งสอดคล้องตามหลักเศรษฐศาสตร์อรรถประโยชน์ส่วนเพิ่ม คำตัดสินคดีของศาลและคณะลูกขุนนี้จึงสอดคล้องตามหลักศีลธรรมแห่งจริยธรรม

3.2 ความไม่ชัดเจนของขอบเขตระหว่างศีลธรรมแห่งหน้าที่และศีลธรรมแห่งจริยธรรม

Fuller ได้พิจารณาขอบเขตของศีลธรรมแห่งหน้าที่และศีลธรรมแห่งจริยธรรมด้วยมาตรวัดศีลธรรม เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างศีลธรรมทั้งสอง โดยมีหลักการว่าศีลธรรมแห่งหน้าที่เป็นจุดเริ่มต้นจากด้านล่างแล้วไต่ระดับไปสู่จุดสูงสุดคือศีลธรรมแห่งจริยธรรม อันเป็นความสมบูรณ์แบบความดีงามของมนุษย์ โดยศีลธรรมทั้งสองจะมีตัวชี้วัดซึ่งทำหน้าที่แบ่งแยกระหว่างศีลธรรมแห่งหน้าที่และศีลธรรมแห่งจริยธรรม ซึ่ง Fuller เรียกตัวชี้วัดนี้ว่า “ตัวชี้วัดที่มองไม่เห็น” (Invisible Pointer)²³ อย่างไรก็ตาม Fuller กล่าวว่าตัวชี้วัดที่มองไม่เห็นนี้เป็นเส้นแบ่งของสองศีลธรรมที่มีความไม่แน่นอนและยากต่อการระบุตำแหน่งอย่างชัดเจนแต่ยังคงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการแบ่งศีลธรรมทั้งสองออกจากกัน

เมื่อมีความไม่ชัดเจนแน่นอนของการแบ่งศีลธรรมทั้งสองย่อมก่อให้เกิดปัญหาการตีความและการประยุกต์ใช้งานจริงทำให้สับสนว่าศีลธรรมใดหรือสถานการณ์ใดจะเป็นศีลธรรมแห่งหน้าที่ และศีลธรรมใดหรือสถานการณ์ใดจะเป็นศีลธรรมแห่งจริยธรรม และเมื่อไม่ทราบแน่ชัดจะเกิดกรณีการตีความตามอัตวิสัย ประสพการณ์ที่สะสม จารีต หรือปัจจัยอื่น ๆ ของปัจเจกบุคคล ส่งผลให้กฎหมายที่บัญญัติออกมาอาจเกินความจำเป็นพื้นฐานของศีลธรรมแห่งหน้าที่เพื่อวัตถุประสงค์ในการรักษาความสงบในสังคม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าเป็นการออกกฎหมายเพื่ออ้างคุณค่าบางอย่างตามศีลธรรมแห่งจริยธรรมเพื่อความสมบูรณ์ของสังคม เมื่อพิจารณาเหตุการณ์กรณีแรกและกรณีที่สองจากภาพยนตร์ การกระทำของ Carl Lee เป็นการละเมิดชีวิตและร่างกายของผู้อื่นอันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นกรณีที่ประจักษ์ชัดต่อหลักศีลธรรมแห่งหน้าที่ตามข้อหาที่อัยการสั่งฟ้องความผิดฐานฆาตกรรมโดยไตร่ตรองไว้ก่อน จึงไม่มีปัญหาสำหรับกรณีดังกล่าวเมื่อพิจารณาตามหลัก Two Moralities แต่ในทางกลับกันสำหรับกรณีที่สาม การที่ศาลและคณะลูกขุนพิจารณาพิพากษาคดีให้การกระทำของ Carl Lee ไม่เป็นความผิดเพราะใช้เหตุผลจากคำแถลงปิดคดีของทนายฝ่ายจำเลยอันเป็นคุณค่าบางอย่างมาประกอบในการตัดสินคดีซึ่งไม่อาจทราบได้ที่แน่นอนว่าเหตุผลดังกล่าวของศาลเป็นศีลธรรมแห่งหน้าที่หรือศีลธรรมแห่งจริยธรรม หรืออาจเป็นไปได้ที่เหตุผลของศาลเป็นศีลธรรมที่ถูกจัดให้อยู่ได้ทั้งสองกลุ่ม ซึ่งเกิดจากความไม่ชัดเจนของการแบ่งแยกประเภทของศีลธรรม

หากลองวิเคราะห์คดีนี้ตามหลักเรื่องมาตรวัดศีลธรรมที่ Fuller อธิบายจะได้ว่าศาลและคณะลูกขุนควรต้องพิพากษาคดีโดยพิจารณาจากศีลธรรมแห่งหน้าที่เพราะเป็นจุดเริ่มต้นก่อนที่จะพิจารณาโดยไต่ระดับของศีลธรรมไปสู่ศีลธรรมแห่งจริยธรรม ดังนี้ เมื่อการกระทำของ Carl Lee เป็นการละเมิดชีวิตและร่างกายของผู้อื่นซึ่งเป็นระดับของศีลธรรมแห่งหน้าที่ ศาลและคณะลูกขุนควรต้องพิจารณาตามผลของศีลธรรมแห่งหน้าที่ นั่นคือการลงโทษ Carl Lee ตามบทบัญญัติของกฎหมายของสังคมในขณะนั้นซึ่งคือต้องโทษความผิดฐานฆาตกรรมโดยไตร่ตรองไว้ก่อนตามคำฟ้องของอัยการ ซึ่งจะทำให้ผลของคำพิพากษาคดีเปลี่ยนไปจากภาพยนตร์อย่างสิ้นเชิง ตามหลักการที่ Fuller ได้กล่าวว่าการลงโทษมีความสำคัญมาก

²³ Ibid 9-10.

สำหรับศีลธรรมแห่งหน้าที่²⁴ เพื่อรักษาความสงบสุขของสังคม แต่ในทางกลับกันข้อเท็จจริงจากภาพยนตร์ ศาลและคณะลูกขุนไม่ได้พิจารณาพิพากษาคดีตามหลักการเรื่องมาตรวัดศีลธรรมของ Fuller ศาลและคณะลูกขุนในคดีนี้ไม่ได้อ้างอิงบทบัญญัติกฎหมายและการลงโทษมาใช้ หากแต่ใช้เหตุผลจากถ้อยคำแถลงปิดคดีของทนายฝ่ายจำเลยมาตัดสินซึ่งอาจถือว่าเป็นเหตุผลตามศีลธรรมแห่งจริยธรรม เช่นนี้แสดงให้เห็นว่ามีปัญหาเกี่ยวกับหลักการเรื่องมาตรวัดศีลธรรมและตัวชี้วัดที่มองไม่เห็นของ Fuller ที่ไม่สามารถนำมาใช้ได้ทุกกรณี และอาจไม่มีความจำเป็นที่ต้องเริ่มต้นด้วยการพิจารณาจากศีลธรรมแห่งหน้าที่ก่อนไต่ระดับไป ศีลธรรมแห่งจริยธรรมในทางปฏิบัติเสมอไป โดยกรณีนี้พบว่าศาลเลือกใช้เหตุผลที่เป็นศีลธรรมแห่งจริยธรรมโดยไม่พิจารณาถึงศีลธรรมแห่งหน้าที่เลย เช่นนี้ จากหลักการเรื่องมาตรวัดศีลธรรมของ Fuller ที่อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างศีลธรรมทั้งสองโดยศีลธรรมแห่งหน้าที่เป็นจุดเริ่มต้นจากด้านล่างแล้วไล่ระดับไปสู่ศีลธรรมแห่งจริยธรรม ผู้เขียนมีข้อโต้แย้งว่าความสัมพันธ์ระหว่างศีลธรรมแห่งหน้าที่และศีลธรรมแห่งจริยธรรมอาจเป็นความสัมพันธ์ในลักษณะอื่น ๆ โดยผู้เขียนเห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างศีลธรรมแห่งหน้าที่และศีลธรรมแห่งจริยธรรมเป็นความสัมพันธ์ในรูปแบบเส้นคู่ขนานที่ไม่ทับซ้อนกันและสามารถปรับเปลี่ยนไปตามข้อเท็จจริงแต่ยังคงให้น้ำหนักความสำคัญของศีลธรรมทั้งสองเท่า ๆ กันไปเสมอในทุกมิติ กล่าวคือศีลธรรมแห่งหน้าที่และศีลธรรมแห่งจริยธรรมมีจุดเริ่มต้นของตัวเองและสิ้นสุดในตัวเอง โดยพิจารณาทั้งสองศีลธรรมไปควบคู่กันในแต่ละบริบทเช่นในกรณีของภาพยนตร์ ศาลเลือกพิจารณาจากศีลธรรมใดศีลธรรมหนึ่งซึ่งไม่ได้เกิดจากการไต่ระดับจากศีลธรรมแห่งหน้าที่ไปยังศีลธรรมแห่งจริยธรรมตามหลักการเรื่องมาตรวัดศีลธรรมตราบเท่าที่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ทั้งสองประการ นั่นคือ รักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมและเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ชีวิตมีความสมบูรณ์แบบที่สุดในสังคม

นอกจากนี้ มาตรวัดศีลธรรมตามที่ Fuller อธิบายเป็นลักษณะการไต่ระดับจากศีลธรรมแห่งหน้าที่ไปสู่ศีลธรรมแห่งจริยธรรม ซึ่งอนุมานได้ว่าเป็นมาตรวัดในเชิงปริมาณ กล่าวคือ เปรียบเทียบได้กับลักษณะยิ่งทำดีมากขึ้นยิ่งได้ดีมากขึ้น แต่ในความเป็นจริงบางครั้งศีลธรรมอาจจะไม่เป็นลักษณะการวัดระดับได้จากเหตุการณ์ในภาพยนตร์ในกรณีแรกและกรณีที่สองคือการฆ่าผู้อื่นและการทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนได้รับบาดเจ็บสาหัส คงจะยอมรับไม่ได้ว่าการทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนได้รับบาดเจ็บสาหัสจากกรณีที่สองดีกว่าการฆ่าผู้อื่นจากกรณีแรก หรือการทำร้ายร่างกายผู้อื่นเพียงเล็กน้อยดีกว่าการทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนได้รับบาดเจ็บสาหัสจากกรณีที่สอง เพราะอย่างไรก็ตามทั้งสองกรณีเป็นการละเมิดในชีวิตและร่างกายผู้อื่นย่อมเป็นการละเมิดต่อสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานและสิทธิที่ติดตัวมาแต่กำเนิดอันเป็นสิทธิตามธรรมชาติ คงไม่สามารถนำหลักการของมาตรวัดมาใช้เปรียบเทียบได้ ซึ่งสอดคล้องกับตัวอย่างของ Robert S. Summers ที่ยกตัวอย่างว่าพ่อผู้ทำหน้าที่ดูแลและให้การศึกษาบุตรชาย แต่ในบางกรณีเขาอาจทำเกินหน้าที่ของพ่อที่ดีเพื่อแสดงออกซึ่งความรักและเอื้อเฟื้อต่อลูกอย่างมาก แต่ถ้าเขาทำมากจนเกินไปความรักของพ่อนั้นอาจจะทำให้ลูกเสียคนไปได้²⁵ ซึ่งเป็นการขัดแย้งเมื่อเปรียบเทียบกับหลักการเรื่องมาตรวัดศีลธรรมเพราะยิ่งกระทำให้เข้าใกล้ศีลธรรมแห่งจริยธรรมมากขึ้นแต่ผลที่ได้อาจยิ่งเลวร้ายลง

²⁴ Ibid 30.

²⁵ Robert S. Summers, 'Professor Fuller on Morality and Law' (1965) 18, 1 Journal of Legal Education 1, 9.

ผลจากคำตัดสินของศาลในคดีนี้สรุปได้ว่าการล้างแค้นของ Carl Lee จนทำให้โจรทั้งสองถึงแก่ความตายซึ่งเป็นผลจากการกระทำของโจรทั้งสองคนที่ทำร้ายร่างกายบุตรสาวของตนจนได้รับอันตรายสาหัสไม่มีความผิด และการกระทำดังกล่าวโดยพลาดทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับอันตรายสาหัสแม้ Carl Lee ได้ไตร่ตรองมาก่อนไม่มีความผิด อาจก่อให้เกิดบรรทัดฐานทางกฎหมายขึ้นมาว่าการล้างแค้นแม้ว่าเพื่อตอบสนองสิทธิของผู้อื่นซึ่งเกิดจากการประทุษร้ายอันละเมิดต่อกฎหมายก็ตาม เช่นนี้แล้วการกระทำนั้นเป็นการล้างแค้นโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งอาจจะได้บรรทัดฐานที่สร้างความประหลาดหรือให้ความรู้สึกคัดค้านจากสายตาของหลายคนได้ ดังนั้น การพิจารณาศีลธรรมแห่งจริยธรรมในบริบทใด ๆ ควรพิจารณาศีลธรรมแห่งหน้าที่ไปควบคู่กันดังเช่นที่ผู้เขียนได้โต้แย้งหลักการของ Fuller ว่าความสัมพันธ์ระหว่างศีลธรรมแห่งหน้าที่และศีลธรรมแห่งจริยธรรมเป็นความสัมพันธ์ในรูปแบบเส้นคู่ขนานและให้น้ำหนักความสำคัญของศีลธรรมทั้งสองเท่า ๆ กันไปเสมอในทุกมิติ อย่างในกรณีของภาพยนตร์ซึ่งศาลควรพิจารณาในมิติของศีลธรรมแห่งหน้าที่ประกอบเหตุผลจากคำแถลงการปิดคดีของทนายฝ่ายจำเลยว่าการล้างแค้นนั้นได้กระทำพอสมควรแก่เหตุหรือไม่ ซึ่งสอดคล้องกับที่ Fuller กล่าวว่า การออกแบบระบบสังคมอยู่ที่การรักษาสมดุลระหว่างความมั่นคงตามศีลธรรมแห่งหน้าที่กับศีลธรรมแห่งจริยธรรมที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง ซึ่งไม่ว่าจะเป็นด้านศีลธรรม กฎหมาย เศรษฐศาสตร์ สุนทรียศาสตร์ หรือแม้แต่วิทยาศาสตร์ ดังนั้น เป้าประสงค์สำคัญของการแบ่งแยกประเภทศีลธรรมท้ายที่สุดก็คือ การรักษาสมดุลเพื่อสร้างระบบกฎหมายที่มีความยุติธรรมแก่สังคม

4. บทสรุป

กล่าวโดยสรุป หลักการ Two Moralities ของ Fuller ซึ่งเป็นการอธิบายว่ามีความสัมพันธ์ในเชิงจำเป็นระหว่างระบบกฎหมายกับศีลธรรม โดยการแบ่งศีลธรรมออกเป็นศีลธรรมแห่งหน้าที่และศีลธรรมแห่งจริยธรรมเพื่อแสดงให้เห็นว่ากฎเกณฑ์หรือกฎหมายพื้นฐานควรสะท้อนถึงเฉพาะหน้าที่ขั้นต่ำเพื่อให้สังคมมีความสงบ และศีลธรรมแห่งจริยธรรมที่มีเป้าหมายเพื่อสร้างความสมบูรณ์แบบของมนุษย์ไม่ควรใช้บังคับตามกฎหมาย

อย่างไรก็ตาม เมื่อวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ จากภาพยนตร์เรื่อง A Time to Kill พบว่าการแบ่งประเภทของศีลธรรมตามหลักการของ Fuller อาจจะไม่ครอบคลุมทุก ๆ ศีลธรรม ในบางครั้งอาจจะเกิดเหตุการณ์ที่ไม่สามารถจำแนกประเภทของศีลธรรมได้ นอกจากนี้ ยังมีข้อจำกัดบางประการเนื่องจากจุดแบ่งของศีลธรรมตามหลักเรื่องตัวชี้วัดที่มองไม่เห็นของ Fuller ไม่มีความชัดเจนจนไม่สามารถอธิบายขอบเขตได้ว่าศีลธรรมแห่งจริยธรรมมากน้อยเพียงใดที่อยู่ในขอบเขตของกฎหมาย ดังที่ปรากฏในตัวอย่างคำตัดสินของศาลในภาพยนตร์ และแสดงให้เห็นว่าข้อจำกัดของหลักการเรื่องมาตรวัดของศีลธรรมที่ Fuller อธิบายว่าเป็นเสมือนการได้ระดับจากศีลธรรมแห่งหน้าที่ไปสู่ศีลธรรมแห่งจริยธรรมแต่ในทางปฏิบัติอย่างในกรณีของภาพยนตร์ที่ศาลเลือกใช้จากศีลธรรมใดศีลธรรมหนึ่ง ซึ่งแสดงถึงข้อจำกัดในหลักการของ Fuller ว่าอาจจะใช้ได้ในบางบริบทเท่านั้น